

NEVEN PENZAR*

Problemi u pisanju novih novčanih jedinica

Jezik je jedno od najvažnijih i najprepoznatljivijih obilježja svakoga naroda. I dok su se zastave, grbovi i himne kao simboli tijekom povijesti počesto mijenjali diljem svijeta, jezik je opstajao dokle god je bilo njegovih govornika. Mijenjao se, doduše, i on jer, kao što znamo, „stalna na tom svijetu samo mijena jest”, ali te su promjene bile dio njegova razvoja. Čak i na ovim našim prostorima, raskrižju bezbrojnih putova i poprištu sudbinskih povijesnih događaja, upravo je jezik najsnažnije odolijevao nasrtajima raznih osvajača. Bio je i ostao najpostojaniji simbol našega naroda. Mi koji ga čuvamo i njegujemo jer nam je to i profesionalna zadaća najbolje znamo od kakvih smo ga opasnosti i iskušenja branili tijekom svojega radnog vijeka.

Prije nešto više od mjesec dana počeli smo upotrebljavati novu valutu – euro – umjesto dotadašnje kune, pa se postavlja pitanje kako ćemo pisati novčane jedinice za novu valutu. Budući da već gotovo trideset šest godina uporno nastojim učiniti smislenim i razumljivim svaki tekst koji mi dospije u ruke na lekturu i, još više, redakturu, držim da imam pravo ponuditi vlastito rješenje kako jednostavno i lako pisati nove novčane jedinice. Pomogne li to rješenje u uklanjanju upitnika iznad makar jedne glave, nitko sretniji od mene.

U Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2023. novčane su jedinice *euro* i *cent*. Cent je stoti dio eura. Oznaka za euro je EUR. Piše se velikim tiskanim slovima bez točke. Žnak za euro je €. Novčane jedinice pišemo na tri načina: punim riječima, s pomoću oznake ili s pomoću znaka. U hrvatskome standardnom jeziku nema kratice za euro i cent, a cent službeno nema ni oznaku ni znak i piše se punom riječju.

Primjeri pisanja novčanih jedinica:

- pisanje punim riječima – 1 euro i 50 centa ili 1,50 eura
- pisanje s pomoću oznake – 1,50 EUR
- pisanje s pomoću znaka – 1,50 €.

Bez obzira na to pišemo li novčanu jedinicu punim riječima, s pomoću oznake ili s pomoću znaka, brojana vrijednost uvijek se piše ispred jedinice: 1 euro i 50 centa; 1,50 eura; 1,50 EUR; 1,50 €. Pogrešno je pisati oznaku ili znak za novčanu jedinicu ispred brojčane vrijednosti: EUR 1,50 ili € 1,50.

* Neven Penzar, prof., lektor je i redaktor s dugogodišnjim iskustvom. Bio je voditelj lektorske službe *Večernjega lista*, a sad je voditelj lektorske službe u Školskoj knjizi.

Kad jedinice za novac pišemo punim riječima, trebamo pripaziti na sročnost (slaganje u rodu, broju i padežu) broja kojim označavamo novčani iznos i imenice kojom imenujemo novčanu jedinicu. Dakle, pišemo: 1 euro i 50 centa, 1 euro i 51 cent, 2 eura i 50 centa, 2 eura i 51 cent itd. Isto vrijedi i za pisanje decimalnoga broja i jedinice: 1,50 eura; 1,51 euro; 1,52 eura...

Oznaka EUR ne sklanja se. Stoga je pravilno pisati 10 EUR, 11 EUR, 55 EUR, 100 EUR, a pogrešno je 10 EUR-a, 11 EUR-a, 55 EUR-a, 100 EUR-a.

Preporučujem da se, kad je to moguće, novčane jedinice pišu punim riječima (1 euro i 50 centa ili 1,50 eura). Iznimka je novčano poslovanje u kojemu se jedinice za novac uglavnom pišu s pomoću oznake (1,50 EUR) ili znaka (1,50 €), ali i matematički zadatci u udžbenicima.

Riječ *euro* muškoga je roda i sklanja se ovako:

jednina	množina
N euro	N euri
G eura	G eura
D euru	D eurima
A euro	A eure
L euru	L eurima
I eurom	I eurima

I riječ *cent* muškoga je roda i preporučujem da se sklanja ovako:

jednina	množina
N cent	N centi
G centa	G centa
D centu	D centima
A cent	A cente
L centu	L centima
I centom	I centima

Kad je riječ o jeziku našem svagdašnjem, iskreno vjerujem da se možemo usuglasiti barem u vezi s ovih nekoliko jezičnih naputaka kako bi nam svakodnevno sporazumijevanje bilo lakše.